

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 2

Četrtek, 29. avgust 2013 / 90 minut (60 + 30)

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Del A vsebuje 5 nalog polodprtega tipa, od katerih izberite in rešite 4, del B pa 3 naloge odprtega tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani. Barvna priloga ima 4 strani.

DEL A

1. naloga: Poznavanje značilnosti baročne arhitekture

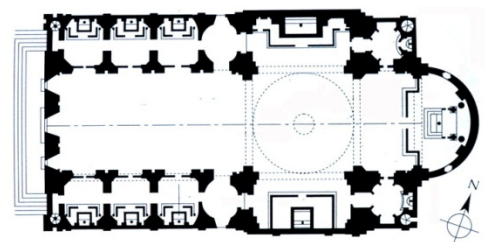

Slika 1

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

Slika 2

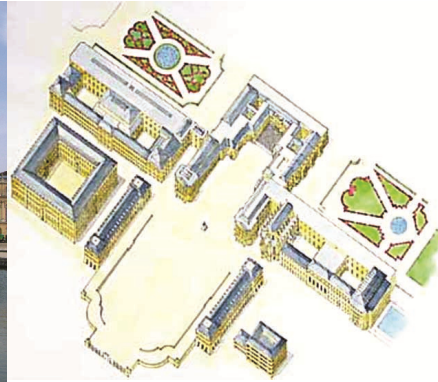
Slika 2 a

(Vir slik 2 in 2 a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

Slika 3

(Vir: N. Šumi idr., Po poti baročnih spomenikov Slovenije, Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana, 1992)

Slika 4 a

Slika 4

Slika 4 b (slika 1 v barvni prilogi)

(Vir slik 4, 4 a in 4 b: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

Slika 5 (slika 2 v barvni prilogi)

(Vir slik 5 in 5 a: N. Šumi idr., Po poti baročnih spomenikov Slovenije, Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana, 1992)

Slika 5 a (slika 2 a v barvni prilogi)

- 1.1. Na sliki 1 je eden največjih baročnih trgov. Kdo je avtor tega znanega dela? Navedite mesto, v katerem stoji, in zapišite, v katerem stoletju je trg nastal.

(3 točke)

- 1.2. V baročni cerkveni arhitekturi se je uveljavil jezuitski tloris (slika 2 a). Označite ga s tremi navedbami.

(3 točke)

- 1.3. Za baročno cerkev je značilen oltar na sliki 3. Kakšen tip oltarja je predstavljen? Navedite dve značilnosti tega spomenika.

(3 točke)

- 1.4. Značilno za baročno profano arhitekturo je bilo, da je nastajala v velikih dimenzijah. Kateri arhitekturni spomenik je predstavljen na slikah 4, 4 a in 4 b (slika 1 v barvni prilogi)? Navedite tri njegove bistvene značilnosti.

(4 točke)

- 1.5. Spomenik na slikah 5 in 5 a (sliki 2 in 2 a v barvni prilogi) predstavlja znano slovensko romarsko cerkev. Imenujte jo in navedite, kako imenujemo tak tip poslikave notranjščine.

(2 točki)

2. naloga: Upodobitev človeškega telesa v baročnem slikarstvu

Slika 1 (slika 3 v barvni prilogi)

(Vir: G. Pichel, Zgodovina umetnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1966)

Slika 2 (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir: Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot, 2004)

Slika 3 (slika 5 v barvni prilogi)

(Vir: E. Annoscia idr., Umetnost. Svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2000)

Slika 4 (slika 6 v barvni prilogi)

(Vir: B. Jaki idr., Slikarstvo in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik, Narodna galerija, Ljubljana, 1998)

Slika 5 (slika 7 v barvni prilogi)

(Vir: Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot, 2004)

Slika 6 (slika 8 v barvni prilogi)

(Vir: J. Debicki, Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana, 1998)

Slika 7 (slika 9 v barvni prilogi)

(Vir: Š. Čopič, Slovensko slikarstvo, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1966)

- 2.1. Prepoznajte avtorje likovnih del na slikah od 1 do 4 (slike 3 do 6 v barvni prilogi) in njihova imena zapišite na črte spodaj.

Slika 1 (slika 3 v barvni prilogi): _____

Slika 2 (slika 4 v barvni prilogi): _____

Slika 3 (slika 5 v barvni prilogi): _____

Slika 4 (slika 6 v barvni prilogi): _____

(4 točke)

- 2.2. Ob spomenikih (sliki 5 in 6) (sliki 7 in 8 v barvni prilogi) poimenujte motiv. Navedite dve značilnosti, po katerih se obe deli v razmerju do istega motiva med seboj razlikujeta.

(3 točke)

- 2.3. Kateri antični bog je predstavljen na sliki 1 (slika 3 v barvni prilogi)? Glede na to delo navedite tri glavne slogovne značilnosti baročnega slikarstva.

(4 točke)

- 2.4. Motiv na sliki 4 (slika 6 v barvni prilogi) je portret. Kako imenujemo to vrsto portreta in opišite njegove značilnosti.

(2 točki)

- 2.5. Na sliki 7 (slika 9 v barvni prilogi) je upodobljen prizor Kristusovega trpljenja. Poimenujte cikel, katerega del je ta prizor, in navedite kraj, kjer te podobe so.

(2 točki)

3. naloga: Slovensko realistično slikarstvo kot odsev družbenih sprememb

Slika 1 (slika 10 v barvni prilogi)

Slika 2 (slika 11 v barvni prilogi)

Slika 3 (slika 12 v barvni prilogi)

Slika 4 (slika 13 v barvni prilogi)

(Vir slik 1, 2, 3 in 4: B. Jaki idr., Slikarstvo in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik, Narodna galerija, Ljubljana, 1998)

Slika 5 (slika 14 v barvni prilogi)

(Vir: Slovenski impresionisti in njihov čas 1890–1920 (več avtorjev), Narodna galerija, Ljubljana, 2008)

Slika 6 (slika 15 v barvni prilogi)

(Vir: B. Jaki idr., Slikarstvo in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik, Narodna galerija, Ljubljana, 1998)

3.1. Na črte ob naslove slik zapišite imena slovenskih realističnih slikarjev. Navajajte imena in priimke.

Zamorka (slika 1) (slika 10 v barvni prilogi): _____

Portret očeta (slika 2) (slika 11 v barvni prilogi): _____

Pred lovom (slika 3) (slika 12 v barvni prilogi): _____

Otroci v travi (slika 5) (slika 14 v barvni prilogi): _____

Doma (slika 6) (slika 15 v barvni prilogi): _____

(5 točk)

3.2. Ob slikah 1, 2 in 4 (slike 10, 11 in 13 v barvni prilogi) navedite tri značilnosti realističnega portreta.

(3 točke)

3.3. Avtor dela na sliki 1 (slika 10 v barvni prilogi) je bistveno zaznamoval rod slovenskih impresionistov. Navedite, zakaj je pomemben, in opredelite, kako je vplival na slikarstvo mladih umetnikov.

(2 točki)

3.4. Navedite kraj, v katerem so se v tem času najpogosteje šolali slovenski umetniki, in opredelite, zakaj se niso izobraževali doma.

(2 točki)

3.5. Dva slikarja, avtorja del na slikah 3, 4 in 5 (slike 12, 13 in 14 v barvni prilogi), sta se uveljavila tudi v tujini. Svoja dela sta razstavljala na eni pomembnejših evropskih razstavnih prireditvah tistega časa. V katerem mestu je bila in kako ji pravimo? Kaj je tak nastop pomenil za umetnika?

(3 točke)

4. naloga: Novosti, ki jih je v kiparstvo prinesel modernizem

Slika 1

(Vir: I. Kuhl idr., 50 Sculptures you Should Know, Prestel Verlag, München, 2009)

Slika 2

(Vir: R. Dickins, The Usbourne Introduction to Modern Art, Usborne Publishing, London, 2004)

Slika 3

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana 1993)

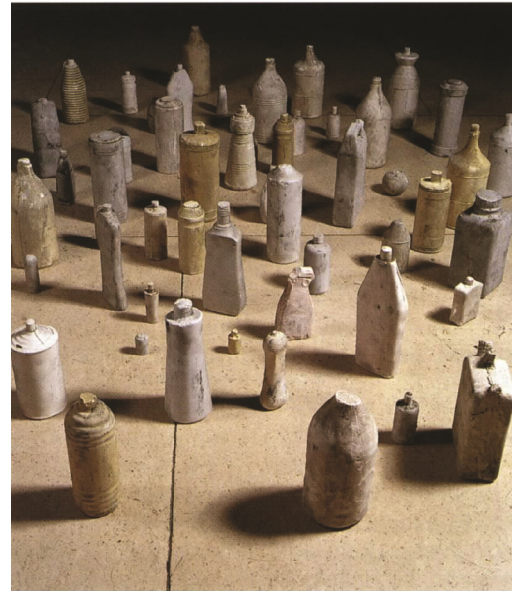
Slika 4

(Vir: I. Kuhl idr., 50 Sculptures you Should Know, Prestel Verlag, München, 2009)

Slika 5

(Vir: R. Dickins, The Usborne Introduction to Modern Art, Usborne Publishing, London, 2004)

Slika 6

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

- 4.1. Auguste Rodin (delo na sliki 1) predstavlja vrhunec kiparskega razvoja, ki se je začel v renesansi. Zapišite ime renesančnega kiparja, ki je bil pomemben Rodinov vzornik. Navedite dve oblikovni značilnosti, s katerima je Rodin utrl pot razvoju modernističnega kiparstva.

(3 točke)

- 4.2. Na sliki 2 je delo romunskega kiparja Constantina Brancusija. Napišite, kaj delo predstavlja, in navedite eno značilnost njegovega kiparstva.

(2 točki)

- 4.3. Primerjajte deli na slikah 3 in 4. Navedite štiri značilnosti, po katerih sta si deli podobni ali se razlikujeta. V stavkih najprej navedite značilnost dela s slike 3 in z njo primerjajte značilnost dela s slike 4.

Slika 3:

Slika 4:

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

(4 točke)

4.4. Navedite, kateri avantgardi pripada delo na sliki 5. Kako imenujemo takšen tip umetnine? Kakšno je njeno sporočilo?

(3 točke)

4.5. Poimenujte avtorja dela na sliki 6. Kateri kiparski postopek je avtor uporabil za izvedbo umetniškega dela? Navedite osrednje sporočilo umetniškega dela.

(3 točke)

5. naloga: Javna arhitektura v 20. stoletju

Slika 1

(Vir: E. R. Wolf, Rojstvo novega časa, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1969)

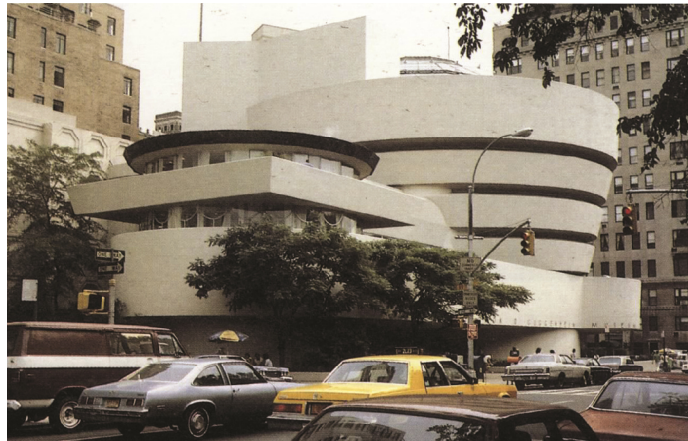
Slika 2

(Vir: Več avtorjev, Umetnost: svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2000)

Slika 3

(Vir: H. H. Arnason in M. Prather, A History of Modern Art, Thames and Hudson, London, 1998⁴)

Slika 4

(Vir: Več avtorjev, Umetnost: svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2000)

Slika 5

(Vir: A. Hrausky idr., Arhitekturni vodnik po Ljubljani: 107 izbranih zgradb, Rokus, Ljubljana, 2002)

Slika 6

(Vir: A. Hrausky, Arhitekturni vodnik po Ljubljani: 107 izbranih zgradb, Rokus, Ljubljana, 2002)

- 5.1. Arhitektura 20. stoletja se je razvijala v času dinamičnih družbenih sprememb. Med najpomembnejše arhitekturne smeri tega stoletja spada funkcionalizem. Razložite pojem in ga natančneje časovno opredelite.

(2 točki)

- 5.2. Ob spomenikih na slikah od 1 do 4 navedite tri nove gradbene materiale, ki so arhitektom omogočali racionalno in standardizirano gradnjo.

(3 točke)

- 5.3. Spomenik na sliki 1 predstavlja arhitekturo, ki je močno zaznamovala evropski prostor. Poimenujte arhitekta te stavbe, navedite njeno ime, pojasnite njeno namembnost in opredelite njeno poslanstvo.

(4 točke)

5.4. Oglejte si slikovno gradivo od 2 do 6 in navedite štiri tipe javne arhitekture.

(4 točke)

5.5. Arhitekt Jože Plečnik je pri načrtovanju projektov (sliki 5 in 6) upošteval klasično arhitekturno izročilo. Z dvema navedbama opredelite, kako se to kaže v njegovih arhitekturnih rešitvah.

(2 točki)

DEL B

Oglejte si likovna dela na slikah 16 do 18 v barvni prilogi, eno izberite in ga predstavite, tako da:

- zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite;
- razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi;
- razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...);
- napišite, kakšne so bile okoliščine nastanka umetnine in pod kakšnimi vplivi je nastala ter opredelite njen pomen za zgodovino umetnosti;
- opredelite svoj odnos do likovnega dela.

Pišite tako, da navajate potrebne elemente naloge v zgoraj opredeljenem zaporedju. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam.

Besedilo naj bo dolgo najmanj pol in največ eno stran (150 do 200 besed).

(20 točk)

6. naloga

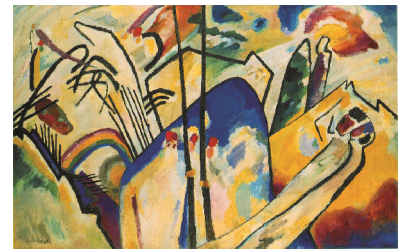
Slika 16

(Vir: H. Honour in J. Fleming, A World History of Art, Laurence King Publishing, London, 1999⁵)

7. naloga

Slika 17

(Vir: <http://www.greatbuildings.com>. Pridobljeno: 14. 12. 2012.)

8. naloga

Slika 18

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

Slike so tudi v barvni prilogi.

Številka izbrane naloge: _____
